
**ELEKTRONICZNE POSTĘPOWANIE
UPOMINAWCZE - GŁÓWNE ZAŁOŻENIA**

**Identyfikacja podmiotów w elektronicznym
postępowaniu upominawczym**

dr Dariusz Szostek

Identyfikacja przy czynnościach prawnych

- Identyfikacja – rozpoznanie kogoś lub czegoś, ustalenie czyjeś tożsamości (słow. wyrazów obcych)
- Czyli wskazanie podmiotów czynności prawnej
- lub dokonujących czynności prawnej (np. pełnomocników)
- Ustalenie tożsamości składającego oświadczenie woli
- Zindywidualizowanie treści oświadczenia woli

Identyfikacja

- Identyfikacja podmiotu składającego oświadczenie woli lub wiedzy
- jest odrębna od kwestii dowodu ale ma dla niego znaczenie
- jest powiązana z formą (jedna z funkcji formy)
 - w zależności od potrzeby dowodowej (mocy dowodu) przy czynnościach dokonywanych w postaci elektronicznej różny powinien być sposób identyfikacji podmiotu.

Stan dotychczasowy

- W polskim prawie, przy czynnościach dokonywanych w postaci elektronicznej przyjęto jako zasadę identyfikację poprzez bezpieczny podpis elektroniczny weryfikowany ważnym kwalifikowanym certyfikatem
 - Prawo zamówień publicznych (przed nowelizacją)
 - Kodeks cywilny (art. 78 k.c.)
 - Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych
 - Kodeks postępowania administracyjnego (np. art. 63)
 - Inne

Założenie dotyczące identyfikacji w EPU

- Konieczna jest liberalizacja przepisów dotyczących identyfikacji podmiotów przy dokonywaniu czynności w postaci elektronicznej
- Rynek odrzucił bezpieczny podpis elektroniczny weryfikowany ważnym kwalifikowanym certyfikatem
 - jako zbyt rygorystyczny i w drobnych czynnościach niepotrzebny
- Rynek akceptuje obrót elektroniczny bez użycia bezpiecznego podpisu elektronicznego
 - Bankowość elektroniczna
 - Zakupy w sklepach internetowych
 - Allegro
 - PIT 37

Założenie dotyczące identyfikacji w EPU

- Liberalizacja kwestii identyfikacji powinno nastąpić z uwzględnieniem
 - potrzeb obrotu gospodarczego
 - bezpieczeństwa , jednakże w zależności ryzyka
 - przyjazności dla obywateli

Akty, w których zliberalizowano kwestię identyfikacji podmiotów dokonujących czynności w postaci elektronicznej (już uchwalone)

- Prawo zamówień publicznych
- Kodeks postępowania cywilnego

Akty, w których zliberalizowano kwestię identyfikacji podmiotów dokonujących czynności w postaci elektronicznej (projekty)

- Kodeks cywilny (przyjęte przez KKPC)
- Kodeks postępowania administracyjnego (przyjęte przez RM, pierwsze czytanie w Sejmie)
- Ustawa o informatyzacji (przyjęte przez RM, pierwsze czytanie w Sejmie)
- Ustawa o podpisach elektronicznych – projekt (nowe narzędzia)

ELEKTRONICZNE POSTĘPOWANIE UPOMINAWCZE

Elektroniczne postępowanie upominawcze (zmiana k.p.c.)

- Art. 126 k.p.c. Pismo procesowe wniesione drogą elektroniczną powinno być opatrzone **podpisem elektronicznym** w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. Nr 130, poz. 1450, z późn. zm.).
- Art. 130 § 6. W elektronicznym postępowaniu upominawczym pozew wnosi się wraz z opłatą sądową. Wniesienie pozwu bez opłaty nie wywołuje skutków jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu.

Podpis elektroniczny

- Art. 3 pkt.1 (Polska) *podpis elektroniczny to dane w postaci elektronicznej, które wraz z innymi danymi, do których zostały dołączone lub z którymi są logicznie powiązane, służą do **identyfikacji** osoby składającej podpis elektroniczny*
- (Dyrektywa) *podpis elektroniczny to dane w postaci elektronicznej, które są dołączone do innych danych albo są z nimi logicznie związane i służą do stwierdzenia **autentyczności***

Dane identyfikacyjne w pozwie art. 505(32)

- § 2. Pozew powinien zawierać również:
 - 1) numer PESEL powoda będącego osobą fizyczną, jeżeli powód jest obowiązany do jego posiadania,
 - 2) numer NIP powoda innego niż osoba fizyczna, jeżeli powód jest obowiązany do jego posiadania,
 - 3) oraz numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku jego braku numer w innym właściwym rejestrze lub ewidencji.

Uzyskiwanie danych podpisu elektronicznego

- **Art. 2. W ustawie z dnia 26 maja 1982 r. — *Prawo o adwokaturze* (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058, z późn.zm.4) po art. 37a dodaje się art. 37b w brzmieniu:**

„Art. 37b. 1. Dane do składania podpisu elektronicznego na potrzeby elektronicznego postępowania upominawczego są udzielane adwokatom

- po złożeniu stosownego wniosku za pośrednictwem właściwej okręgowej rady adwokackiej.

Uzyskiwanie danych podpisu elektronicznego

- 2. Dopuszcza się również komunikowanie się adwokata z sądem w elektronicznym postępowaniu upominawczym
- przy wykorzystaniu bezpiecznego podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

Uzyskiwanie danych podpisu elektronicznego

- 3. Wnioski adwokatów o udzielenie danych wskazanych w ust. 1 złożone do właściwej okręgowej rady adwokackiej będą przesyłane właściwemu sądowi wraz z potwierdzeniem udziału (zrzeszenia) adwokata we właściwej izbie adwokackiej.
- Osoby zamierzające komunikować się z sądem w sposób wskazany w ust. 2 zawiadamiają o tym sąd za pośrednictwem właściwej okręgowej rady adwokackiej, podając dane do weryfikacji podpisu elektronicznego.
- 4. Informacje, o których mowa w ust. 3, właściwa okręgowa rada adwokacka przesyła sądowi w terminie 14 dni od daty złożenia wniosku.

Uzyskiwanie danych podpisu elektronicznego

- **Art. 3. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach** (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059, z późn. zm.5)
 - poprzez Okręgową Izbę Radców Prawnych
- **Art. 4. W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze** (Dz. U. z 2008 r. Nr 7, poz. 39 oraz z 2009 r. Nr 1, poz. 4)
 - poprzez właściwego prokuratora apelacyjnego
 - lub Prokuratora Krajowego

Uzyskiwanie danych podpisu elektronicznego

- **Art. 6. W ustawie z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. Nr 49, poz. 509, z późn. zm.**
 - za pomocą okręgowego zgromadzenia rzeczników patentowych
- **Art. 8. W ustawie z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 169, poz. 1417, z późn. zm.**
 - za pośrednictwem dyrektora właściwego oddziału Prokuraturii Generalnej
 - za pośrednictwem Prezesa Prokuraturii Generalnej

Uzyskiwanie danych podpisu elektronicznego (komornicy)

- **Art. 5. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z późn. zm.6)**
- „Art. 17b. 1. Krajowa Rada Komornicza potwierdza dane do weryfikacji podpisu elektronicznego używanego przez komornika w postępowaniu egzekucyjnym.

Komornicy

- Art. 816(1) k.p.c.
- Dane w postaci elektronicznej wytworzone w wyniku czynności komornika wymienionych w art. 797 § 4 i art. 816§ 2 opatrywane są **bezpiecznym podpisem elektronicznym (!!)** w rozumieniu art. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości (na podstawie art. 126 par.6 k.p.c.)

**w sprawie trybu zakładania konta w
systemie teleinformatycznym oraz
sposobu posługiwania się podpisem
elektronicznym w elektronicznym
postępowaniu upominawczym**

Rozporządzenie określa

- 1) tryb zakładania konta w systemie teleinformatycznym służącym do prowadzenia elektronicznego postępowania upominawczego;
- 2) sposób posługiwania się podpisem elektronicznym w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Pojęcia

- 1) podpisie elektronicznym – rozumie się przez to podpis elektroniczny w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U Nr 130, poz. 1450, z póź. zm.)
- 2) systemie teleinformatycznym – rozumie się przez to system teleinformatyczny w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. Nr 144, poz. 1204, z późn. zm.), obsługujący elektroniczne postępowanie upominawcze, dostępny za pośrednictwem stron internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości

Pojęcia

- 3) sąd – rozumie się przez to wydział sądu właściwy do prowadzenia elektronicznego postępowania upominawczego;
- 4) użytkownik – rozumie się przez to osobę fizyczną, która uprawniona jest do uwierzytelniania się na danym koncie;

Pojęcia

- 5) zawodowy pełnomocnik – rozumie się przez to użytkownika będącego radcą prawnym, adwokatem, rzecznikiem patentowym lub radcą prokuraturii generalnej Skarbu Państwa;
- 6) użytkownik kwalifikowanym – rozumie się przez to przedstawiciela powoda komunikującego się z sądem za pomocą dedykowanego dla tego celu oprogramowania;

Pojęcia

- 7) koncie – rozumie się przez to zbiór danych w systemie teleinformatycznym udostępniany użytkownikowi;
- 8) nazwie użytkownika - rozumie się przez to jawne dane do składania podpisu elektronicznego;
- 9) hasle - rozumie się przez to poufne dane do składania podpisu elektronicznego

Pojęcia

- 10) uwierzytelnieniu – rozumie się przez to uzyskanie przez użytkownika, w zakresie jego uprawnień, dostępu do konta;
- 11) administratorze grupy użytkowników kwalifikowanych – rozumie się przez to użytkownika kwalifikowanego uprawnionego do określania zakresu uprawnień innych użytkowników kwalifikowanych do działania w systemie teleinformatycznym w imieniu danej strony.

Założenie konta

- § 3. 1. Konto zakłada się w systemie teleinformatycznym po:
 - 1) podaniu imienia oraz nazwiska, numeru PESEL, o ile dana osoba go posiada, oraz numeru dowodu osobistego, a także miejsca urodzenia i adresu poczty elektronicznej;
 - 2) wskazaniu przez wnioskodawcę nazwy użytkownika i hasła;
 - 3) dokonaniu automatycznej weryfikacji zgodności danych wskazanych w pkt 1 w bazie PESEL, jeśli dana osoba posiada numer PESEL.

Założenie konta

- 2. Osoba, która nie posiada dowodu osobistego, wskazuje, zamiast jego numeru, numer innego dokumentu potwierdzającego jej tożsamość.
- 3. W przypadku osób posługujących się bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu założenie konta następuje po złożeniu podpisu w systemie teleinformatycznym.
- 4. Użytkownik ma obowiązek aktualizować dane, o których mowa w ust. 1 pkt 1.
- 5. Wymagania systemu teleinformatycznego odnośnie haseł, o których mowa w ust. 2, udostępniane są przez sąd za pośrednictwem stron internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości.

Uwierzytelnienie

- § 4. 1. Konto udostępniane jest użytkownikowi wyłącznie po uwierzytelnieniu.
- 2. Uwierzytelnienie następuje za pomocą podpisu elektronicznego.
- 3. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust 1 i 2, podpis elektroniczny składany jest poprzez podanie nazwy użytkownika i hasła.
- 4. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 3, podpis elektroniczny składany jest za pomocą danych do składania bezpiecznego podpisu elektronicznego weryfikowanego przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu.
- 5. Elektroniczne akta sprawy udostępniane są użytkownikom za pośrednictwem ich kont.
- 6. Elektroniczne akta sprawy udostępniane są stronom i ich przedstawicielom.

Dostęp do akt dla pozwanego

- 7. Po uwierzytelnieniu na koncie zgodnie z ust. 2 pozwany lub użytkownik będący jego przedstawicielem uzyskuje dostęp do akt elektronicznych po podaniu poufnego identyfikatora sprawy doręczanego pozwanemu wraz z odpisem nakazu zapłaty.
- 8. Strona, a także jej przedstawiciel, może za pośrednictwem systemu teleinformatycznego udzielić innym użytkownikom dostępu do elektronicznych akt sprawy, o ile użytkownikom tym przysługuje uprawnienie do przeglądania tych akt. Dostęp ograniczony jest do przeglądania akt sprawy.
- 9. Strona, a także jej przedstawiciel, powinni, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, pozbawić dostępu do elektronicznych akt sprawy innych użytkowników, o których mowa w ust. 8, jeśli użytkownikom tym przestało przysługiwać uprawnienie do przeglądania akt. Ust. 8 zd. 3 stosuje się odpowiednio.

Zawodowy pełnomocnik, administrator grupy użytkowników kwalifikowanych

- § 5. 1. Po założeniu konta zgodnie z § 3, użytkownikowi, na jego wniosek, Prezes sądu nadaje uprawnienia zawodowego pełnomocnika lub administratora grupy użytkowników kwalifikowanych. Odmowa nadania uprawnień ma formę decyzji administracyjnej.
- 2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, wnoszony jest w postaci papierowego wydruku z systemu teleinformatycznego.
- 3. Dane zawarte we wniosku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, wprowadzane są do systemu teleinformatycznego przed sporządzeniem wydruku.

Wniosek

- 4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:
 - 1) imię i nazwisko wnioskodawcy;
 - 2) nazwę użytkownika;
 - 3) numer PESEL;
 - 4) wnioskowane uprawnienia (administrator grupy użytkowników kwalifikowanych lub profesjonalny pełnomocnik);
 - 5) adres poczty elektronicznej, na który przesłane mają zostać dane do składania podpisu elektronicznego, o którym mowa w § 6 ust. 2.
 - 5) podpis wnioskodawcy.

Wniosek

- 5. Do wniosku o przyznanie uprawnień administratora grupy użytkowników kwalifikowanych należy dołączyć odpis z właściwego dla reprezentowanej osoby rejestru lub ewidencji.
- Należy też dołączyć upoważnienie osoby, w imieniu której administrator grupy użytkowników kwalifikowanych będzie działał, chyba że upoważnienie to wynika z innych dokumentów dołączonych do wniosku.
- 6. We wniosku użytkownika wnioskującego o uprawnienia profesjonalnego pełnomocnika należy podać numer wpisu na listę adwokatów, radców prawnych, rzeczników patentowych lub dokument zaświadczający o powołaniu na radcę prokuratorii generalnej Skarbu Państwa.

Potwierdzenie uzyskania uprawnień

- § 6. 1. Potwierdzenie uzyskania uprawnień zawodowego pełnomocnika lub administratora grupy użytkowników kwalifikowanych umieszczane jest automatycznie w systemie teleinformatycznym.
- 2. Jednocześnie z umieszczeniem w systemie teleinformatycznym powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, na adres poczty elektronicznej wskazany przez wnioskodawcę przesyłane są dane do składania podpisu elektronicznego. Dane do składania podpisu elektronicznego mają postać czterocyfrowego hasła.

Korzystanie z uprawnień

- 3. Skorzystanie z uprawnień zawodowego pełnomocnika lub administratora grupy użytkowników kwalifikowanych warunkowane jest, oprócz uwierzytelnienia zgodnie z § 4, uwierzytelnieniem za pomocą danych, o których mowa w ust. 2.
- 4. Na wniosek osoby mającej w tym interes prawny Prezes sądu, w drodze decyzji administracyjnej, cofa uprawnienia zawodowego pełnomocnika lub administratora grupy użytkowników kwalifikowanych użytkownikowi, który przestał spełniać wymogi określone niniejszym rozporządzeniem.

Administrator

- **§ 7.** Użytkownik, któremu nadane zostały uprawnienia administratora grupy użytkowników kwalifikowanych zgodnie z § 5, może, za pomocą systemu teleinformatycznego, nadać innym użytkownikom uprawnienia użytkownika kwalifikowanego. Nadanie uprawnień użytkownika kwalifikowanego zgodnie ze zdaniem poprzednim może zostać w każdej chwili odwołane.

Zmiana haseł

- § 8. Użytkownik uprawniony jest do zmiany haseł za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Dziękujemy za uwagę!
